

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стратегічний менеджмент

освітньо-професійна програма **Бізнес-адміністрування**

спеціальність **073 Менеджмент**

галузь знань **07 Управління та адміністрування**

ступінь вищої освіти: **магістр**

інститут **Навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій**

Розробник: **ФЕДІРЕЦЬ Олег, к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту ім. І.А. Маркіної**

Гарант: **ДЯЧКОВ Дмитро, д.е.н., доцент, професор кафедри
менеджменту ім. І.А. Маркіної**

Полтава
2021 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Стратегічний менеджмент
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач: Федірець Олег</i> , кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 488а (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> oleg.fedirets@pdaa.edu.ua тел. 0663312239 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/fedirec-oleg-volodymyrovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	073 Менеджмент
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	«Методологія та організація наукових досліджень», «Управління підприємством у бізнес-середовищі», «Тайм-менеджмент», «Управління ризиками у підприємстві»

Заплановані результати навчання

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни здобування знань, розвиток здібностей, формування у майбутніх фахівців навичок і вмінь з теоретико-методологічних аспектів розроблення стратегій, стратегічних планів, проектів і програм; створення системи стратегічного менеджменту та забезпечення її функціонування в динамічному бізнес-середовищі.

Основні завдання навчальної дисципліни:

забезпечення науково-методологічного підґрунтя опанування основних інструментів формування стратегій в менеджменті, вивчення сучасних концепцій стратегічного менеджменту підприємства, методів аналізу та прогнозування розвитку зовнішнього і внутрішнього середовища, принципів формування цілей організації, моделей і методів розроблення системи стратегій з урахуванням обраної політики ведення бізнесу, аналіз систем стратегічного управління організаціями.

Компетентності:

загальні:

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахові (спеціальні):

ФК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

ФК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

ФК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Концептуальні засади стратегічного менеджменту.

Тема 2. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства.

Тема 3. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії менеджменту.

Тема 4. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища.

Тема 5. Стратегічний потенціал та формування конкурентних переваг.

Тема 6. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією.

Тема 7. Генерування стратегій та умови їх реалізації.

Тема 8. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 105 годин

Кількість кредитів – 3,5

Форма семестрового контролю – екзамен

Таблиця 1

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Назви тем	Програмні результати навчання					Разом
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 13	
Тема 1. Концептуальні засади стратегічного менеджменту		+		+	+	3
Тема 2. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства	+	+	+	+	+	5
Тема 3. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії менеджменту	+	+	+	+	+	5
Тема 4. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища	+	+		+	+	4
Тема 5. Стратегічний потенціал та формування конкурентних переваг	+	+	+	+	+	5
Тема 6. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією	+	+	+	+	+	5
Тема 7. Генерування стратегій та умови їх реалізації	+	+	+	+	+	5
Тема 8. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень	+	+	+	+	+	5
Разом	7	8	6	8	8	37
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	18	22	16	22	22	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	11	13	10	13	13	60

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи здобувача				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	екзамен	
Тема 1. Концептуальні засади стратегічного менеджменту	3	3	2		8
Тема 2. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства	4	4	3		11
Тема 3. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії менеджменту	4	4	3		11
Тема 4. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища	3	3	2		8
Тема 5. Стратегічний потенціал та формування конкурентних переваг	4	4	2		10
Тема 6. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією	4	4	2		10
Тема 7. Генерування стратегій та умови їх реалізації	4	4	3		11
Тема 8. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень	4	4	3		11
Екзамен				20	20
Разом	30	30	20	20	100

Заочна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи здобувача				Разом
	робота на лекціях	виконання завдань на практичних заняттях	самостійна робота (контрольна робота)	екзамен	
Тема 1. Концептуальні засади стратегічного менеджменту	–	–			–*
Тема 2. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства	2	–			2
Тема 3. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії менеджменту	2	15			17
Тема 4. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища	2	–			2
Тема 5. Стратегічний потенціал та формування конкурентних переваг	–	–			–*
Тема 6. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією	2	–			2
Тема 7. Генерування стратегій та умови їх реалізації	–	15			15
Тема 8. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень	2	–			2
Контрольна робота			40		40
Екзамен				20	20
Разом	10	30	40	20	100

Рекомендовані джерела інформації Основні

1. Ансофф И. Стратегический менеджмент. Классическое издание. Санкт-Петербург : Питер, 2009. 344 с.
2. Гевлич Л.Л. Стратегічна діагностика підприємства: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2007. 199 с.
3. Гордієнко П. Л. Стратегічний аналіз: навч. посіб. К.: Алерта, 2006. 404 с.
4. Козак Л. В. Формування стратегій позиціонування продукції аграрних підприємств на вітчизняному та світовому ринках. Острог: Вид-во Нац. університету «Острозька академія», 2015. 494 с.
5. Малярець Л. М., Штереверя А. В. Збалансована система показників в оцінці діяльності підприємства: монографія. Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. 80 с.
6. Маркіна І.А., Федірець О.В., Корнієнко В.С. Стратегічні напрями управління розвитком маркетингової діяльності сільськогосподарських підприємств. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент». 2019. №4 (82). С. 101–106.
7. Подольчак Н. Ю. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 400 с.
8. Портер Майкл Е. Стратегія конкуренції. К.: Основи, 1998. 390 с.
9. Стельмащук А. М., Стратегічний пріоритет розвитку аграрного сектора економіки. *Агроінком*. 2015. № 7. С. 23-27.
10. Стратегічне управління: навч. посіб.: для студентів усіх форм навчання напряму 073 «Менеджмент» / О. Б. Гевко, Н. М. Шведа. Тернопіль ФОП Паляниця В. А., 2017. 152 с.
11. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2030 року / за ред. Ю. О. Лупенка, В. Я. Месель-Веселяка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2020. 182 с.
12. Томпсон А. А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: учеб. для вузов. М. : Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с
13. Федірець О. В. Оцінювання організаційної ефективності в процесі стратегічного управління. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Вип. 1 (10). Полтава : ПДАА. 2015. С. 287-295.
14. Федірець О.В. Механізм та етапи формування стратегії підвищення результативності діяльності підприємства. Економічний розвиток: теорія, методологія, управління матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції. Nemoros s.r.o., Prague, 2019. С. 109-115.
15. Федірець О. В. Роль та значення стадії реалізації стратегії в процесі стратегічного управління. *Науково-практична конференція професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії. за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році Полтава*, ПДАА, 2020. С.84-85.
16. Федірець О.В., Безручко Ю.О., Шихалієва А.Т. Оцінювання стану стратегічного управління підприємств. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Полтава: ПДАА, 2015. № 1 (8). Т. 1. С. 310-315.
17. Федірець О.В., Карюк О.М., Михалкова Н.В. Механізм реалізації

стратегічних рішень у аграрних підприємствах. Економічний форум. Луцьк: ЛНТУ, 2018. № 1 С. 239–244.

18. Федірець О.В., Руденко О.Д., Дейнека А.В. Формування стратегії аграрних підприємств. Економічні студії. Львів, 2020. № 3 (29). С. 102–107.

19. Федірець О.В., Назаренко О.О., Диннік В.В. Формування оптимальної виробничої стратегії аграрного підприємства. *Приазовський економічний вісник*. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2020. № 5 (22) С. 110–116.

20. Федірець О.В., Даценко О.В., Кекало Є.О. Стратегічні аспекти управління матеріально-технічними ресурсами підприємства. Економічний простір. Дніпро, 2021. № 166. С. 69–73.

21. Шершньова З.Є., Оборська С.В. Стратегічне управління. К.: КНЕУ, 1999. 384 с.

22. Agricultural, forestry and fishery statistics. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2020. 230 p.

23. Fedirets O. Management of the development of agricultural resources use. Security management of the XXI century : national and geopolitical aspects : collective monograph in edition I. Markina (issue 2). Prague. Nemoros s.r.o. 2020. Czech Republic. P. 297-303.

24. Fedirets O., Voronko-Nevidnycha T., Korduban M. Formation of the optimal production strategy of an agricultural enterprise *Management of the 21st century: globalization challenges*. collective monograph in edition I. Markina (issue 3). Prague, Nemoros s.r.o. 2020. P. 200–207.

25. Miller C., Ono T., Petruljeskov M. Agricultural investment funds for development. Descriptive analysis and lessons learned from fund management, performance and private-public collaboration. Fao. Rome, Italy. 2018. 137 p.

Допоміжні

1. Бурденюк Т. Г. Стратегічний аналіз критеріїв конкурентоспроможності підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2015. № 1 (28). С. 39-50.

2. Вагнер І. Роль стратегічного аналізу у виборі та розробці стратегії управління підприємством. *Економічний аналіз*. 2014. № 8. С. 98-104.

3. Головня Ю. І. Організація стратегічного управління на підприємствах по переробленню сільськогосподарської продукції. *Агросвіт*. 2014. № 6. С. 32–36.

4. Козак Л. В. Концептуальні підходи до формування стратегій сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2011. № 9. С. 110-116.

5. Лопатюк Ю.М., Тодорюк С.І. Детермінанти сталого розвитку аграрних підприємств: монографія. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. 220 с.

6. Мармуль Л.О., Петренко В.С. Стратегічне позиціонування підприємств з іноземними інвестиціями в аграрній сфері економіки. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2017. № 4(40). С. 43-48.

7. Пасічник В.Г. Акілін О.В. Планування діяльності підприємства: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 256 с.

8. Плоткін Я. Д., Пащенко І. Н. Виробничий менеджмент: навч. посіб. Львів: Держ. ун-т «Львівська політехніка», 2015. 528 с.
9. Стивенсон В. Дж. Управление производством/ [пер. с англ.] – М.: Лаборатория Базовых Знаний, БИНОМ, 1998. 928 с.
10. Стратегічні напрями інституційного забезпечення розвитку аграрного сектору в Україні / Собкевич О.В. та ін. Київ: НІСД, 2014. 45 с.
11. Федірець О.В. Формування механізму управління розвитком підприємств агропродовольчої сфери. Український журнал прикладної економіки. 2021. Том 6. № 1. С. 322–329.
12. Федірець О.В., Даценко О.В., Кекало Є.О. Стратегічні аспекти управління матеріально-технічними ресурсами підприємства. Економічний простір. Дніпро, 2021. № 166. С. 69-73.
13. Федірець О.В., Касян А.О. Розробка стратегії розвитку як ключовий елемент стратегічного управління в аграрних підприємствах. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Вип. 1(6) Т.3. Полтава: ПДАА, 2013. С. 312-318.
14. Boyne G.A., Meier K.J. Environmental Turbulence, Organizational Stability, and Public Service Performance. *Administration & Society*. 2009. January. Vol. 40. № 8. P. 799-824.
15. Fedirets O., Ostashova V., Sazonova T. Assessments of business activity and efficiency of the enterprise in the system of economic security. *Security management of the XXI century : national and geopolitical aspects : collective monograph in edition I. Markina (issue 3)*. Prague. Nemoros s.r.o. 2021. Czech Republic. P. 183-190.

Інформаційні ресурси

1. www.nbuv.gov.ua/ (Бібліотека ім. В.І. Вернадського)
2. <http://korolenko.kharkov.com/> (Бібліотека ім. В.Г. Короленко)
3. <http://lib.meta.ua/> (Електронна бібліотека)
4. www.lib.ua-ru.net/ (Студентська електронна бібліотека)
5. <http://zakon3.rada.gov.ua/> (Нормативно-правова база України)
6. www.ukrstat.gov.ua/ (Державна служба статистики України)
7. www.iteam.ru/publications/strategy
10. www.unep.ch/ (Програма ООН з питань захисту довкілля – United Nations Environment Program)
11. www.rada.kiev.ua (сайт Верховної Ради України)
12. www.eea.europa.eu/ (ЕЕА – European Environment Agency)